

A 2017. ÉV TARTALOMJEGYZÉKE

KÖSZÖNTÉS

Köszöntjük a XLV. Országos Honismereti

Akadémiát Sárospatakon, 2017. július 2–7.

Aros János: Polgármesteri köszöntő 3/3

REFORMÁCIÓ, 500

Balázs Géza: A reformáció hatása a magyar nyelvi művelődésre 6/38

Bodnár Mónika: Ajándék a Sárospataki Református Tudományos Gyűjteményeknek 6/97

Csohány János: A reformáció magyarországi kezdetei és irányzatai 6/3

Elekes Botond: Unitárius reflexió a „Reformáció 500” emlékévre 6/45

Ferencz Győző: A zalai reformáció kezdetei 6/29

Harmati Béla László: Luther és a művészetek a Kárpát-medencében a XVIII–XXI. században 6/59

Karacs Zsigmond: Pillanatképek a pesti református egyház újjászületésének a korából 6/32

Kiss Endre József: A protestáns nevelés virágzása Sárospatakon 6/20

Kulcsár Tibor: A reformáció harmadik ágának magyarországi megjelenése és hatásai 6/8

Magyar Zoltán: A reformáció korának mondahagyománya 6/73

Merényi-Metzger Gábor: A pilisi evangélikus templom kriptája és a benne eltemetett Belezsnayok 6/81

Nagy Sarolta: A reformáció a képzőművészetben 6/49

Novák László Ferenc: Protestáns sírjelek. A fejfák 6/88

Ugrai János: A református kollégiumok a közműveltség szolgálatában 6/15

ÉVFORDULÓK

Csoma Zsigmond: Száz éve született Balassa Iván, a református néprajztudós 6/98

Debreczeni-Droppán Béla: 100 éve hunyt el báró Szalay Imre 6/107

Godzsák Attila: Kétszáz éve született Trefort Ágoston 1/3

Halász Péter: „Tán egy új Széchenyi tűnt Benne el...”. Száz esztendeje született Mikecs László 5/4

Halász Péter: A száz esztendeje született Töltési Imrére emlékezve 6/102

Miklós Péter: Történész, feltaláló, főpap. Négyszáz éve hunyt el Verancsics Faustus 5/3

Valentynik Ferenc: „De csak a béke katonája volt”. A száz éve halott Gyóni Gézára emlékezünk 5/11

Kétszáz éve született Arany János

Áder János: Ünnepi beszéd az MTA Arany János Emlékévet megnyitó tudományos konferenciáján Nagyszalontán 2/3

Balázs Géza: Arany János szókincse, költői szótára 2/60

Buda Attila: Arany János és a főváros 2/21

Dánielisz Endre: Arany János szalontai évtizedei 2/5

Debreczeni-Droppán Béla: Stróbl Alajos Arany János-szobra a pesti Múzeumkertben 2/27

Gönczi Ambrus: Arany János lakhelyei Pesten 2/25

Novák László Ferenc: Arany János Nagykőrösön 2/8

Szilágyi Márton: Rózsa és Ibolya. Arany János kísérlete a tündérmesével 2/52

Szőrényi László: Arany János forráshasználata a Szent Lászlórol írott verseiben 2/49

Szulovszky János: Arany János és Ipolyi Arnold. (Kapcsolatuk eddig ismeretlen leveleik tükrében) 2/38

Voigt Vilmos: Hitt-e Arany János az asztaltáncoltásban? 2/56

Kétszáz éve született Arany János és Tompa Mihály

Balogh Balázs: Az örök ballada 4/9

Kováts Dániel: Tompa Mihály hona és honszeretete 4/11

Szenczi Árpád: Arany János pedagógiája 4/3

50 éves a Szabadtéri Néprajzi Múzeum

Halász Péter: A honismereti mozgalom szerepe az 50 esztendő Szabadtéri Néprajzi Múzeum létrehozásában 6/121

Sári Zsolt: Fél évszázada alakult meg a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum 6/113

ISKOLA ÉS HONISMERET

Tanítómestereink

Deák Ferenc: A kiegyezésről (Részletek) 5/15

Milleker Rezső: Honismeret (Részlet) 2/65

Ravasz László: Tompa Mihály (Részletek) 4/18

Trefort Ágoston: Közoktatásunk teendői (Részletek) 1/7

Újszászy Kálmán: Sárospatak és a Genius Loci (Részletek) 3/5

A szerk.: Akadémiai elismerés Baksa Brigittának 2/72

Bartha Éva: Gondolatok a III. Országos Hon- és Népismeret Konferenciáról (Pécs, 2016. november 18–20.) 2/66

Benke György: A református kollégiumok hatása a magyar (országi) közművelődésre 3/6

Bodnár Mónika: Könyv a Sárospataki Református Kollégium történetéről 3/18

Faragó Anna Angelika: A hon- és népismeret oktatásának időszaki kérdései és lehetőségei 2/69

Németh Zoltán: A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának ásvány-, kőzet- és ősmaradvány-gyűjteménye 3/11

Sági Norberta: Olvasókönyv Lajosmizséről 1/8

Titkos Sándorné: Kötet a református nőnevelés történetéről 3/20

FÓRUM

„Márton Áron életén kiválóan szemléltethető a XX. századi Erdély hanyatttörténete”. Lázár Csillá-

val, a csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum létrehozójával beszélget Halász Péter 2/73
Sebestyén Kálmán: Az 1956-os magyar forradalom és a Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem megszüntetése 2/76
Tóth József: Emlékeink védelméről 5/17
Zika Klára: Gondolatok a Honismeretről, a hungarikumokról. Találkozás Lezsák Sándorral 5/18

HAGYOMÁNY

Boda Bianka: A népviseletek és a ruhadarabok ábrázolása a XIX. század második harmadának festészetében 1/10
Gelencsér József: A dohányzással összefüggő jogszabások 1/24
Gelencsér József: A tiltott és kikényszerített tánc 3/22
Hidán Csaba László: A kolozsvári hóstátiak 1/15
Kúti István: A bányászhimnusz egyházi változata 5/22
Lukács László: Székesfehérvár néprajzi értékei 3/27
Lukács László: A székesfehérvári vastuskó 4/21
Magyar Zoltán: Idegen kincsszerzőkről szóló mondák 4/24
Siket István László: Csanád vezér legendája 4/20
Szabadi Mihály: XX. századi változások a Sárköz táncéletében 2/29
Széles Ágota: A húsvéthétfői „gurgulázás” Zamárdiban 2/79
Várhelyi Gyula: Szent Orbán pápa kultusza Tokaj-Hegyalján 1/20
Vasvári Zoltán: Betyárkártya. Vargyas Ildikó képzőművész és Kürtössy Péter néprajzkutató alkotása 2/81
Vasvári Zoltán: Népi építészetünk pusztuló emlékeinek megőrkötője. Bihari Puhl Levente cserepekre festett képeiről 5/21

EMLÉKHELYEK

Bartha Lászlóné Borsó Katalin: 48 emlékezete Lovászpatonán 5/31
Fülöpszállási Székely Gábor: A három Virágh fiú sírja. Az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc kun-szentmiklósi emlékhelye 5/30
Turán István: Kiskörös legrégebbi Petőfi-szobrai 5/34
Udvarhelyi Nándor: Szent László emléke a lengyelországi Bielany kamanduli templomában 5/26

KÖZGYŰJTEMÉNYEK

Hogya György: „Akik sohasem mernék folyam ellen úszni, azokat elviszi a víz”. A nagykaposi Erdélyi János Múzeum 1/32

TERMÉS

Benke György: Miskolc és Borsod reformációja 3/65
Brunn János: A titokzatos nevelőnő. Kéthly Anna 1944-ben illegálisban, Györkönyben 4/71
Brunner Attila-Veress Dániel: A szecesszió az Alföldön 5/58
Csoma Zsigmond-Suri Vivien: Káposztáskertek Pest-Buda környékén a XVIII–XIX. században 5/45
Fábián Borbála: Kaszárnyából vármegyháza Baján 4/41
Farkas Ferenc: Egy református borsodi főúr, báró Vay II. Miklós 3/74

Fazakas László: Könyvek és lapbotrányok a kolozsvári kaszinókban 4/57
†Fehér Erzsébet: A könyvről Lorántffy Zsuzsanna 3/72
Fehér József: A „Bodrogszerdahely földje és népe” című konferenciáról 3/38
Fehér József: Rákóczi Zsigmond, a kultúrapártoló és zsoldárszerző fejedelem 3/68
Fleisz János: Nagyvárad és környéke a Rákóczi-szabadságharc időszakában 5/39
Fülöp László: Kolozsvár magyar adózó polgárainak neveiről, 1453 4/36
Fülöpszállási Székely Gábor: A fülöpszállási céhekről 1/55
Godzsák Attila: A Gellért-hegyi Magyar Kálvária terve 1/56
Godzsák Attila: Emlékezés Sebeők Sári operaénekesnőre 5/68
Gönczi Ambrus: Az első pesti löverseny pályája 5/50
Halmai Margó: Borsod-Abaúj-Zemplén megye Árpád-kori templomai a reformáció előtt és után 3/53
Hegyessy Gábor: Bodrogszerdahely növénytan kutatása 3/39
Jósvainé Dankó Katalin: Régészeti leletek Bodrogszerdahelyen és környékén 3/45
Kádár Tamás: „Kis Mohács” a Gerecse szívében: a maróti csata (1526) 1/47
Kis Krisztián Bálint: Vendéglátó műintézmények a régi Szolnokon 4/46
Kis Krisztián Bálint: Muraszombat és Csáktornya nyomdászata, könyvkereskedői és sajtótermékei a kezdetektől 1944-ig 5/53
Kiss Endre József: Szempontok a reformáció kortörténeti értelmezéséhez 3/60
Kuglics Gábor: A püspökmolnári (szenttamási) temetőkápolna 1/68
Kurucz Ádám: Épület alá helyezett mágiikus célú edények az Árpád-kori Magyarországon 4/30
Kurucz Ádám: Vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a Magyar Királyi Honvédség első főparancsnoka 5/63
Merényi-Metzger Gábor: Kik nyugodtak az ercsi Nagyboldogasszony-kápolnában? 1/67
Németh Gyula: A vasgyártás fejlődése Gömör vármegyében a kezdetektől az ózdi vasgyár megalapításáig 1/52
Nevizánszky Gábor-Prohászka Péter: Bazin és környéke múltjának kutatója, Meissl Ferenc 4/62
Pálmány Lilla: Ábrahám Pál zeneszerző emlékezete 5/70
Pápai Tamás László: Kiss István, az első műegyetemi építésmérnöki diploma tulajdonosa 4/66
Prakfalvi Péter: „Leg”-ek és jelképek a somoskői várról 1/35
Sztyahula László: Máriacsalád története (I. rész) 1/38
Sztyahula László: Máriacsalád története (II. rész) 3/79
Turán István: Egy templomrombolás háttere. A kiskörösi lutheránusok elleni 1726–1730-as vármegyei intézkedések vizsgálata 1/63
Valentyik Ferenc: Az erdélyi színészfejedelem alsódbasi rektorságáról 1/60
Varga Istvánné: Ismét szépen szól a fülöpszállási műemlék orgona 1/71
Viczján István: Mi volt a „tokaji orvosfi föld”? 3/31

ZSENGE TERMÉS

Bartha Éva: A XXI. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémia (Lakitelek, 2016. november 2–5.) 2/83
Godó Ákos: Kisiratosi mondák 2/89
Gujás Enikő–Szilágyi Boglárka–Vecsei Vivien: I. Béla, a Szekszárdon legendássá vált királyunk 2/85

KRÓNIKA

Abonyi András–B-Béres Viktória: Az Év Algája, 2016: a balatoni fecskeszat 2/99
Andrásfalvy Bertalan: Martin György emléktáblájánál 5/98
Baksa Csaba: Az Év Ásványi Nyersanyaga, 2017: a zeolit 2/95
Barina Zoltán: Az Év Vadvirága, 2017: a hóvirág 2/100
Bartha Dénes: Az Év Fája, 2017: a vadalmafa 3/96
Bodó Imre: Emlékezés Esküdt Lajosra 1/85
Bodó Imre: Fekete István-szobrot avattak Mosonmagyaróváron 1/89
Bodó Imre: Száz éve született Pancza Ernő, A Népművészet Mestere 3/94
Bodó Imre: „A szülőföld szolgálja”, dr. Takács Lajos néprajzkutató 4/96
Csirmazné Cservényák Ilona: Honismereti mozgalom Matyóföldön 3/88
Dukrét Géza: A XXII. Partiumi Honismereti Konferencia 1/73
Dukrét Géza: A XV. Civil Akadémia a Felvidéken 1/76
Gergely István–Gergelyné Bodó Mária: Szent-Györgyi Albert nyomában 5/91
Halász Péter: Az Év Madara, 2017: a tengelic 3/104
János Melinda: A kristályok kristálya. Az Év Ásványa, 2017: a kvarc 2/94
Kirsch Attila: A gróf Jankovich-Bésán család lezármaszottjai látogattak Gicre 1/84
Koczó József: Vámosmikola települési értékeinek ápolásáról 5/97
Kocsis Pál: Helytörténeti vetélkedő a 200 éves Pitvarosról 4/92
Kósa László: Bárth János laudációja 1/88
Lepesi Zoltán–László: Vasúti megemlékezés az évszázados fák alatt 4/93
Merkel Ottó: Az Év Rovara, 2017: a nagy szarvasbogár 2/101
Nyeste Krisztián–Antal László: Az Év Hala, 2017: a harcsa 3/101
Pál Lászlóné Szabó Zsuzsanna: Szirbik Miklós emlékezete Makón 1/79
Siket István László: A Maros mint szimbólum 1/83
Szöcsné Gazda Enikő: Konferencia a székely kapukról 3/110
Titkos Sándorné: A honismereti mozgalom Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 3/83
Varga István: Elismerés a Nemzeti Jászkun Emléknapon 5/94
Végh József: Rákóczi-emlékfás községek találkozója Romhányban 1/74
Virág Attila–Gasparik Mihály: Az Év Ősmaradványa, 2017: a barlangi medve 2/97

A XLV. Országos Honismereti Akadémia.

Sárospatak, 2017. július 3–7.

Debreczeni-Droppán Béla: Reformáció, 500. Ünnepi megnyitó 4/76

A Honismereti Akadémia kitüntetettjei 4/80
Bél Mátyás – Notitia Hungariae Emlékérem kitüntetésben részesültek 4/80
Honismereti Munkáért Emlékéremmel kitüntetettek 4/82

Honismereti Emléklappal kitüntetettek 4/88

A szekciósülés beszámolója 4/88

1. szekció: Reformáció és művelődés (*Vitéz Ferenc*) 4/88

2. szekció: Sárospatak, a hazai reformáció egyik központja (*Benke György*) 4/90

3. szekció: A vallási hagyományok és az egyháztörténet a honismeretben (*Bodnár Mónika*) 4/91

Nagy elődök, mai példaképek – honismereti konferencia Szombathely, 2017. március 24–26.

Debreczeni-Droppán Béla: A honismereti mozgalom jövője az egy évtizede megfogalmazott felhívás tükrében 5/86

Halász Péter: Mozgalmunk forrásvidékéről. A regösccserkésztől a honismereti mozgalomig 5/82

Zsámboki Árpád: A Honismeret Napja 10. évfordulójára rendezett szakmai konferencia 5/77

In memoriam

Dr. Krupa András (Csanádalberty, 1934–Békéscsaba, 2015)

Gyivicsán Anna: Krupa András, a kutató és az ember 1/90

Fabulya Lászlóné: Krupa András és a honismereti mozgalom 1/92

Ferencz Győző: Ladányi András, a honismertető bányász 1/94

Kiss Ernő: Bogdán Lajos (1935–2017) 4/98

Kolics Pál: Vas István (1935–2016) 3/95

Lukács László: Csoóri Sándor (1930–2016) 1/92

KÖNYVESPOLC

Csoma Zsigmond könyve a reformáció borairól és virágairól (*Kocsis Annamária*) 6/126

Helena Bunjevač–Busch Károly: Sínparok a közös múltból (*Majdán János*) 1/102

Kele Sándorné–Kissné Pásztor Éva: Szentmártonkáta Anno. Múlt és jelen találkozása (Szerkesztette: Kucza Péter) (*Bihari József*) 2/109

Kubassek János: A Szahara bűvöletében. Az „angol beteg” igaz története. Almásy László hiteles életrajza (*Kovács Sándor*) 1/102

Nemzetépítő kísérlet. A Magyarok Világszövetsége kronológiája 1989–2000 (*Zika Klára*) 2/110

Takács Tibor: A párttitkár halála. Egy 1956-os gyilkosság története (*Valentyik Ferenc*) 1/106

Tanulmánykötet Balassa Iván életművéből (*Selmezi Kovács Attila*) 6/124

Váradi Pál Péter–Löwey Lilla: Erdély – Kárpátok koronája. Keleti-Kárpátok 1–2. (*Halász Péter*) 1/104

* * *

Béres Richárd: Vasúttörténeti mozaikok 2/105

Bihari József: Könyv a Tápí menté zenekarairól 1/96

Bihari József: Könyv a 750 éves Tápíószecsről 5/108

Bodnár Mónika: I. Rákóczi György Bibliája 3/116

Bottyányi István: Sződ és környékének első világháborús hőseiről 5/114

Csoma Zsigmond: Mód László könyve az Alsó-Tisza menti ártéri szőlőskertekről 4/109
Csoma Zsigmond: Ellenállás a kollektivizálással szemben Északkelet-Magyarországon 4/116
Csontos Csilla: Magyar Zoltán: A teremtő népi képzelet. Magyar Zoltán néprajzkutatóval beszélget Szegedi László 1/98
Ferencz Győző: Képes napló Zalaegerszegről 5/107
Halász Péter: Ott látok egy aranyágot... Archaikus népi imádságok világa 1/100
Halász Péter: Könyv az erdélyi magyar történelmi családokról 4/102
ifj. Benke Tibor: Kunszentmárton katolikus papjairól 4/114
Kiss András: Mende-történetek 5/104
Koczó József: Csáky Károly legújabb műveiről 2/106
Kovács Sándor: Az érd-ófalui Szent Mihály-templom műemléki helyreállítása és Historia Domusa (Szerkesztette: Lehoczki Zsuzsanna) 1/101
Löffler Erzsébet: Tizedesek, utca kapitányok, fertálymesterek a Kárpát-medencében 1/96
Mezey László Miklós: Idézetgyűjtemény a szülőföld varázsáról 1/104
Miklós Péter: Baja 1956-ban 5/100
Nánási László: Pápa a Tanácsköztársaság idején 5/115
Németh János István: 1956 Sokorópátkán – a szájhangomány alapján 5/100
Pál Lászlóné Szabó Zsuzsanna: Megtagadva és elszakítva. Sorskérdések Kováts Judit regényeiben 3/118
Pusztai Zsolt: Mezőtúr új szerében 4/107
Rémiás Tibor: Hajdu Imre helytörténeti kötetei Sárospatakról 3/113
Rémiás Tibor: Sárospatak (2015). Szerkesztette: Sikora Attila és dr. Vitányi Eszter 3/116
Selmecki Kovács Attila: Album Szondi György emlékére 4/106
Selmecki Kovács Attila: Évkönyv Balassagyarmatról 4/119
Székely András Bertalan: Népből és nemzetből fakadó művészet 1/99
Szlovák Sándor: Székelyföldről Matyóföldre 3/117
Tölgyesi József: Civil élet a törvények árnyékában 4/112
Tölgyesi József: „Ikerkötet” Bósról és Kimléről 5/119
Udvarhelyi Nándor: Born Ignác úti levelei 1770-ből 4/100
Udvarhelyi Nándor: Egy klasszikus mű Erdély aranybányászatáról 5/111
Várkonyi-Nickel Réka: Könyv az ózdi társadalom történetéről 2/111
Viga Gyula: Frisnyák Sándor új könyvéről 5/120

HÍREK

Honismereti bibliográfia (összeállította: *Halász Péter*) 1/107
 Honismereti bibliográfia. Válogatás a Borsod-Abaúj-Zemplén megyéről megjelent honismereti vonatkozású könyvekből (2010–2016) (összeállította: *Székelyné Forintos Judit*) 3/120
 Honismereti bibliográfia (összeállította: *Halász Péter*) 4/121
 Honismereti bibliográfia (összeállította: *Halász Péter*) 5/126
 Honismereti bibliográfia (összeállította: *Halász Péter*) 6/130
 Honismereti évfordulónaptár, 2018 (Összeállította: *Halász Péter*) 5/123
 A Magyar Kultúra Napja, 2018, XXII. pályázat 5/122
 A Magyar Nemzeti Levéltár a reformáció évfordulójára 6/144
 A reformáció emlékműve Sashalmon 6/31
 A tatárok elől elrejtett kincs került elő 4/75
 A Trianon Múzeum Alapítvány felhívása 2/112
 Címerbizottság alakult 2/93
 Emlékermek a reformáció kezdetének évfordulójára 6/144
 Élőhely-rekonstrukció a Hortobágyon 4/19
 Évfordulós kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban 6/14
 Felavatták IV. Károly mellszobrát 3/4
 Gyógynövényház és kert Ópusztaszeren 5/76
 Háromszázötven éves protestáns prédikáció került haza 6/87
 Kálvin-szobrot avattak Halmajon 6/87
 Különleges régészeti lelet 3/21
 Luther élete rajzfilmen 6/144
 Luther-rózsa – emlékkút a budai Várban 6/80
 Magyar Nyelvőr Díjakok 2016. 3/82
 Megnyílt a felújított Bibliamúzeum 6/58
 Megújuló szécsényi műemlékek 5/62
 Megújult a székesfehérvári bazilika 2/75
 Muzeális intézmények támogatása 4/120
 Reformáció, 500 – kiadványok 6/37
 Reformátor-szoborcsoport Kaposváron 6/139
 Szarmata sírokat találtak Monornál 3/21
 Széchenyi szobrot avattak Kápolnásnyéken 2/104
 Tárlat Ópusztaszeren 5/76
 Történelmi emlékhellyé avatták a Trefort kertet 3/30
 Újranyílt a Hadtörténeti Intézet és Múzeum 4/19
 Védelmet kapott a földikutya élettere 4/120

A 2017. ÉV TARTALOMJEGYZÉKE

(Összeállította: *Selmecki Kovács Attila*) 6/140

(Összeállította: *Selmecki Kovács Attila*)

HÍREK

A Magyar Nemzeti Levéltár a reformáció évfordulójára. A Magyar Nemzeti Levéltár az 1526 és 1570 közötti korszak magyar forrásanyagának teljes körű feltárásával és adatbázisba rendezésével készült az évfordulóra. Valamint *Utazás Wittenbergbe* címmel összeállított egy, a reformáció magyarországi történetét bemutató levéltár-pedagógiai programot, amelynek része egy online tananyag és az arra épülő munkafüzet, illetve különféle levéltári foglalkozások.

* * *

Emlékérmek a reformáció kezdetének évfordulójára. 2017. október 30-án a Magyar Nemzeti Bank a reformáció tiszteletére készített két emlékérmet bocsátott ki. Az emlékérme elölapján egy középkori templom bejárati homlokzatának ábrázolása látható, fókuszában nyitott templomkapuval, utalva arra, hogy a reformáció a valósággyakorlást megkönnyítette, hiszen a korábbi latin nyelvű misék helyett nemzeti nyelven kezdték el hirdetni Isten ígését. Az ablakban megjelenő galambábrázolás és a templomkapuban egy pontból kiinduló 5 sugárvonal a Szentlélek szétáradását hivott megjeleníteni. A reformáció előtérbe helyezte a *Szentírást* mint egyedüli tiszta forrást, ezért az emlékérme hátlapján a központban a *Biblia* ábrázolása található. A párkányra helyezett nyitott könyv fölött a Szentlélek galambja jelenik meg kitért szárnyakkal, hiszen a *Biblia* a Szentlélek segítségével értelmezhető. A két motívum tematikus egységét különleges, közös felfényezésük is érzékelteti. A könyvjelzőként kinyúló szalag alsó részén olvasható a „REFORMÁCIÓ 500 ÉVE” felirat, amely megvilágítja az érme kibocsátásának apropóját, ugyanakkor érzékelteti, hogy a folyamat még nem zárult le, folyamatosan szükség van a reformációra, a megújulásra. A szalag másik oldalán a tervező mesterjegye látható. A 10 000, illetve 2000 forintos emlékérme tervezője: Csíkszentmihályi Róbert *Kossuth-díjas* szobrászművész.

* * *

Luther élete rajzfilmen. A Magyarországi Evangélikus Egyház a reformáció kezdetének 500. évfordulójára rajzfilmet készíttetett Luther Márton életéről és a reformáció koráról. Az eredeti ötlet Richly Zsolt rajzfilmrendezőtől származik. A Luther életéről szóló rajzfilm gondolatát alapos kutatómunka és anyaggyűjtés követte a reformátor életének és munkásságának legfontosabb helyszínein, majd megindult a tízrészes sorozat gyártása Richly Zsolt irányításával és számos animációs munkatárs közreműködésével. A megjelenítés a fametszet és a képregény ötvözésével hozza közel egymáshoz a középkort és mai, modern világunkat. A rajzfilm a német szerzetesből lett teológus és reformátor Luther Márton életét dolgozza fel. Az epizódok a gyermekkortól kezdve a szerzetesi éveken és a katolikus egyházzal való konfrontálódáson át a reformáció megszilárdulásáig és elterjedéséig terjedően dolgozzák fel az egyszerű parasztcsaládból származó Luther életét és a XVI. századi Németország vallástörténeti eseményeit.

*A mándi református templom és a nemesborzovai harangláb
a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Felső-Tiszavidék tájegységében
(Tokodi Gábor felvétele, Sári Zsolt cikkéhez)*

560 Ft

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

nka
Nemzeti Kulturális Alap

*A Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtára
(Kiss Endre József cikkéhez)*